

GAZDASÁGI LAPOK

13. szám.

Megjelenik minden vasárnap

1909. Márczius 28.

Tavaszi trágyázáshoz a Thomassalakliszt

csillag

védjeggyel

helyesen alkalmazva, minlegelőcsőbb foszforsavas munkákkal és árajánlat-

den növénynek legjobb és trágyája. — Kivánatra szak-tal készségesen szolgál

KALMÁR VILMOS

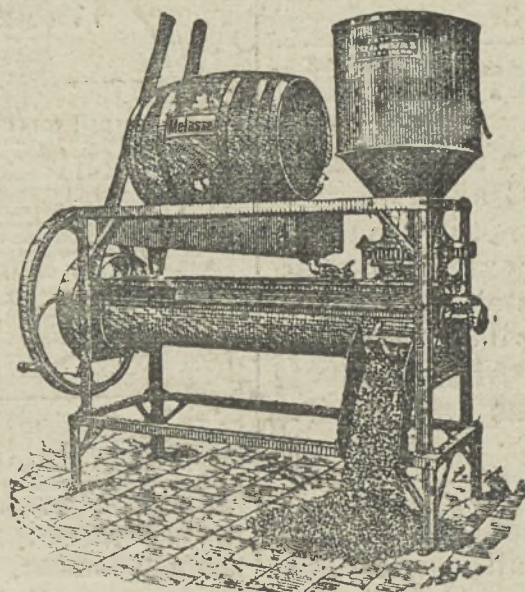
Budapest, VI., Andrassy-ut 49. sz.

a Thomasphosphatfabriken G. m. b. H., Berlin, magyarországi vezérképviselője.

Óvakodjunk a hamisításoktól és figyeljünk a védjegyre! Minden zsák ólomzárral és tartalomjelzéssel van ellátva!

Birtokeladás és vétel.

Leidenfrost László és Bauer Antal birtokvételek és eladások közvetítésére Budapesten. VI., ker Dálnok-utca 26., földszint 2. szám alatt közösen irodát nyitottak. 1909. május 1-től VIII., Szentkirályi-utca 10. földszint 1. Megbízásokat készséggel vállalnak.

Ne vegyünk MELASSE-keverékeket!

Az egyedül megbízható erőtakarmany az, melyen a gazda maga állít elő! Ajánljuk a szabadalmazott, automatikusan adagoló, tetszőleges mennyiségben pontosan keverő „Agrikultura“ melasse-erőtakarmany készítő gépeinket kézi vagy hajtórőre berendezve! 3-4 waggou áru előállításánál a gép ára már megtérül. Melasse, szárított répaszelet, korpafélék, mindenféle műtrágyák, „Agrikultura“ org. trágya, onyvtelek csontliszt stb. árusítása.

„Agrikultura“ mezőgazdákot ellátó részv.-társ. Iroda és mintatelep: Budapesten, V., Zoltán-utca 13. Sürgőnyezim: Oxigen. Telefon: 99-48.

Tenyészbika-vásár.

A vas megyei gazdasági egyesület f. évi ápril hó 1-én reggel 9 órától kezdőleg Szombat helyen, az állatvásártéren tenyészbika vásárt rendez, mely alkalommal eladásra kerül 100-120 drb simmenthali fajta tenyészbika.

A vas megyei gazd. egylet elnöksége.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

Budapest, Váci-körút 68,

által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgépek,

szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, lóhere-cséplők, tisztító-resták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák,

sorvetőgépek, Planet jr. kapálók, szecskavágók, répavágók, kukoricza-morzsolók, darálók, őrlőmalmok, egyetemes acél-ekék, 2- és 3-vasu ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Gróf Hoyos Miksa németladi uradalmában, posta és távirda Németlad, vasútállomás Lad-Gyöngyös

2 drb telivér árdenni mén,

3 drb 3 éves félvér árdenni mén,

1 drb 3 éves nőri mén

mind tenyészigazolvánnyal eladó.

Ugyanott tisztavéri, tenyészképes berni és szimmenthal-bonyhádi bikák jutányosan eladók.

Uradalmi tisztartóság.

WEISER J. G.

gazdasági gépgyár és vasöntöde Nagy-Kanizsán. Malomépítészet. *** Teljes szivattyuművek.

AJÁNLIJA:

Szabad. rendszerű „Egyetlen“ magyar lenvető-gépét 27-43 sorral. Szab. „Zala-Drill“ sorvető-gépét. Különleges kukoriczavetőgépeket. Mindennemű gazdasági gépet elsőrangú kivitelben. Szecska-, répavágó- és ekekéseket minta szerint. — Öntvényeket nagyban.

GAZDASÁGI LAPOK

Alapította KORIZMICS LÁSZLÓ
1849-ben.

MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

VEZÉRELV:
Hozzunk mezei gazdaságunkba
helyes arányokat.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:

Egész évre	16 kor.
Fél évre	8 "
Negyed évre	4 "

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Múzeum-körút 7. sz.

Az „Állattenyésztési és Tejgazdasági Lapok” ingyen mellékletével.
A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, az előfizetési és hirdetési pénzek a kiadóhivatalhoz czímzendők.

HIRDETÉSEKET

a lap kiadóhivatala veszi fel.
Arjegyzék ingyen és bérmentve.
Hirdetési mellékletek jutányos árban fogadtatnak el.

Az e lapokban foglalt cikkekért minden utánnomási jog fentartva.

Kéziratokat a Szerkesztőség nem ad vissza.

Telefon: 623.

TARTALOM.

Szemle. — y.	Lap	215
Tárcza. CALENDARIUM.		216
Gazdasági levél. — Fehér Zoltán.		216
Válasz a műtrágya-kartelha. — Benes József.		217
Umrath-féle forrógőzlokomobilok.		218
A Planet-féle szőlőkapálók.		219
A chilisalétróm befolyása az árpa minőségére. — Jancsó Béla.		219
Könyvismertetés		220
Kérdések és feleletek		220
Kérdések: Távolosó birtokrészes kezelése. B. Z.		
Cementpadló a fűszatókban ezélszerű-e? B. J.		
Gyümölcsfák törzsének meszelése. J. P. — Szeszűzés ezukorrépából burgonya helyett.		
Feleletek: A gazda fegyelmi joga. P. — Szőlővenyige mint szalmapótló. P. — Öreg oltványszőlők döntése. P. — Öreg gyümölcsfák átültetése. P.		
Hírek		221
Aprók		222

Előfizetési felhívás.

Tisztelettel felkérjük azon t. olvasóinkat, a kiknek előfizetése április hó 1-ével lejárt, hogy azt megújítani sziveskedjenek, nehogy a lap expedíciójában zavarok támadhassanak.

Előfizetési árak:

Egész évre	16 korona.
Fél évre	8 "
Negyed évre	4 "

A „Gazdasági Lapok”
kiadóhivatala.

SZEMLE.

(Az esőzés akadályozza a tavaszi vetést. — Imminens takarmány és szalma szükség. — A sok piacra dobott marha. — Ennélfogva hanyatló árak. — Az olaszok mint a hizó marha vevői. — Háboru!)

Azt hittük, hogy az elmúlt héten országszerte megfogtak indulhatni a tavaszi vetési munkálatok. E reményünkre azonban keresztet vetett az új hold, a mely most sem tagadta meg magát. 21-ikén változott a hold és meghozta a meleg esőket. Főleg kedden csak úgy zuhogott az ország nagy részében, és mert a barometer állás alacsony maradt, hát folytatta is a következő napokon. Ne adj Isten, hogy a felázott földekbe

neki akaszthassa a gazda tavaszi mivelő eszközeit; a kik türelmetlenségük által sarkalva mégis próbálkoztak ezzel, alig bírták ökreiket a most már mélyen felázott talajból kiterelni. A tavaszi vetés tehát az graecas Kalendas ismét elodázva. Ez persze, hogy bosszantja a gazdákat, főleg azokat, a kik nem levén képesek befejezni őszi vetéseiket mint surrogatumhoz, a tavaszi buzához kénytelenek nyulni. Hát bizony csak április elején juthat be a tavaszi buza a földbe. Lehet-e így belőle valami? Ezen sopánkodnak most és számlálják gombjikat, hogy: vessek? Ne vessek? Mi azt mondjuk, hogy csak vessük el a tavaszi buzát, de jóval sürűbben, mint szoktuk. Hiszen az őszi buza sincs jobb helyzetben. Még most is csak csirában van és csak itt ott tolja ki magát egy-egy zöld levél. Az őszi buzának csak 100 nap marad a kifejlődésére, és a tavaszinak is annyi, mert míg az őszi buza július elején érik meg, a tavaszi buza csak végén szokott megérni. Sürűbben azért kell a tavaszi buzát vetni, mert nem számíthatunk arra, hogy bokrosodjék.

De minden rosznak van jó oldala is. Az eső meleg volt és megmozgatta a Kárpátokban és előhegyeiben, valamint az Alpésekben beraktározott rengeteg sok havat. Rohamos olvadás állott be, és a hegyi patakokban szinig telten rohant le a hó. Már pedig addig föl nem melegedhetik, a míg ez a meleget lekötő nagy hó mennyiség el nem takarodik. A másik jó hatása volt az esőnek, hogy a földet megáztatta. A szomszjas föld mind beszitta magába a csendes esőt. Most már 60—70 centiméterre is nedves a föld. Ez tavasszal megnyugtató. A meleg eső meleget is hozott és kedden—szerdán 9—10 R^o volt már árnyékban, mert a meleg eső a föld hidegét is csökkentette; most már remélhető, hogy megindul a tenyészet és 8—10 nap múlva zöldíteni fognak az eddig sötét táblák. A többi az Ur Isten dolga!

Előre láttuk, hogy mennél inkább közeledünk a kikelethez, annál imminensebb a takarmány és szalmaszükség. Sok gazda desperatus helyzetben van. Az aljazással még csak hagyján. Egyszerűen nem aljaznak — a ki teheti tőzeggel vagy fűrészpórral sőt homokkal aljaz —, ha majdan az erdők kiszáradnak, a falombra fog kerülni a sor. Persze a gazdák nem tehetnek úgy, mint a huszárok, a hol kupába fogják föl a ló vizeletét és kosarakba a száraz ürüléket. Erre a gazdának nincs elég heverő személyzete. Katonáéknál az más! De mit etessenek még addig, a míg a luczernát vágni lehet, vagy a gyeplegelők fölszabadulnak. Hej! Óriási szolgálatot tett az idén a kukoriczszár, annak a kinek. A szár tépők hatalmasan kifizették magukat, De más években lehetett látni a mezőkön vágatlan szárat

egész télen. Nem valami nagy igyekezetű gazdák szokták ezt ott hagyni. Bezzeg nem volt az idén látható ilyesmi. Tudunk gazdákat, a kik a kukoricza torzsát, a melyet más években feltűzeltek, most elaprózták és a szecska közé keverték. Nem is oly rosz üzlet, ha vesszük, hogy a szalma 5—6 korona ma már métermázsánkint. Aztán a szőlővenyigekre is rá került a sor. Azt is elaprózzák, csak hogy kikerüljenek a csávából,

De hiába minden iparkodás az állatlétszám apasztásához is kell nyulni a gazdáknak. Ilyen takarmány és szalmaárak mellett a hizlalás rosz üzlet. A gazdák nem hizlalják ki teljesen marháikat, hanem dobják a vásárra. A bécsi és budapesti marhavásárokon roppant nagy a felhajtás. Persze az árak ennek folytán esnek. A most országszerte tartott tavaszi vásárokon rengeteg a marha. Szerencse még, hogy a morvák veszik a friss fejős és előrehaladtan hasas teheneket a lefejtő gazdaságok részére. Nem fizetnek ugyan oly magas árakat mint két hét előtt, de még mindig jól megfizetik. Aztán feltűnő jelenség, hogy az olaszok most már hizott marhákat is vásárolnak. Főleg fehér hizottakat, melyeket Olaszországon át Dél-Franciaországba, Riviera, Marseille, Lyonba szállítanak. 70 forintba kerül darabonkint egy marha szállítása a külföldre. A mult héten 35 vagonnal vittek ki. Mégis csak jó, hogy ezek az olaszok ide szoknak, mert Németország felé kivitel nincs. Valamit enyhít a dolgokon az is, hogy a hádilétszámra emelt hadsereg most Boszniában sok marhát fogyaszt. Az ország felsőbb részeiből is szállítanak oda marhákat, mert a helyi készlet úgy látszik, hogy nem elegendő. De ez mind semmi a nagy kínálathoz képest.

De hát minden ember most azon töpreng, hogy lesz-e háboru? Azt mondják, hogy majdnem elkerülhetetlen. A buzaárak nagy emelkedése — Budapesten immár 15 frt — New-Yorkban 11 frt 40 kr, és a hanyatló értékpapírárok előre vetik árnyékukat. A gazdag kisgazdák most kezdenek csak mutatkozni a hetivásárokon. Kapunk-e már 14 frtot? Ez a kérdésük. Hiszen miért tartogatták ilyen sokáig? Hát Uram — szól a felelet — ki tudhassa lesz-e esztendőre mit aratni? Ez okból tehát csak egy kis hányadát hozta be most is próbára. No hát ezek a gazdag kis gazdák még gazdagabbak lesznek, mert ilyen ár kellene mindig a magyarnak. Csakhogy elenyésző kevés hányad az, a mely ilyen kedvező sztuációban van. Május végéig felőrlik az összes készleteket. Nekünk ez a benyomásunk az után ítélve a mit a falukon látnunk.

De buzaár ide vagy oda, más gondok baráz-

MAGYAR
Gazdasági és kerti

MEZŐGAZDÁK
 ✿
 MAGYAR

SZÖVETKEZETE
legjobb beszerzési forrása

jövedelmezett. Ha csak műtrágyát gyártott volna, már az ő fejfáját is rég felállították volna.

Ilyen szomorú eredmények után támadt fel a gondolat, hogy a meglévő hazai gyárak szövetkezzenek oly célból, hogy a versenyköltségeket megszüntetve, szerény polgári haszonra tessenek szert és ekként fennállhassanak, a mi országos érdek is.

Hogy előttünk ezen tisztességes cél lebegett, azt azzal is akartuk igazolni, hogy az Országos Magyar Gazdasági Egyesületet fölkértük a felügyeletre.

Nem volt a közönség kizsákmányolás a célunk, mint azt szövetkezetünknek — vagy a mint említett cikkirók nevezik — kartellünknek fölhányják. Ha volt és van praktikus üzleti célunk, úgy az azon törekvésben nyilvánul, hogy a hazai még mindig csekély műtrágyafogyasztást erősebben fokozva a tömegtermelés révén, termelési költségeinket csökkentjük és a külfölddel, a melynek versenyétől várnunk nem véd sikeresen versenyezhetünk.

Kizsákmányoló kartell csak ott lehetséges, a hol a termelést magas vámok védik. Ezen védővámok magasságáig emelkedhetik az értékesítési árak magassága; de a hol a védővámok nincsenek, ott a külföld azonnal behatolhat, a mint az árakat csak kissé túlozzák.

És mégis azt mondja Ordódy ur cikkében, hogy mi 53—56 f. követelünk a szuperfoszfát kiló-perczeitjeért, akkor midőn a francia műtrágyapiacra 38—41 centime-al beérik. Hát biz ez óriási különbség, csak hogy a különbözet csak látszólagos, mert valósággal ez másként áll.

Először is a francia árak ab gyár értendők, nálunk pedig az árak ab átvevő állomás értendők. Ez jelentékeny különbség. Nem restelltem a fáradságot és személyesen elvittem Ordódy urnak a műtrágyaszövetkezet hiteles könyvkivonatát, a melyből kiderül, hogy ab gyárak a szövetkezet átlag 44 korona 20 fillérrel értékesítette a szuperfoszfát kiló-perczeitjét. (Ez ugy van! Szerk.)

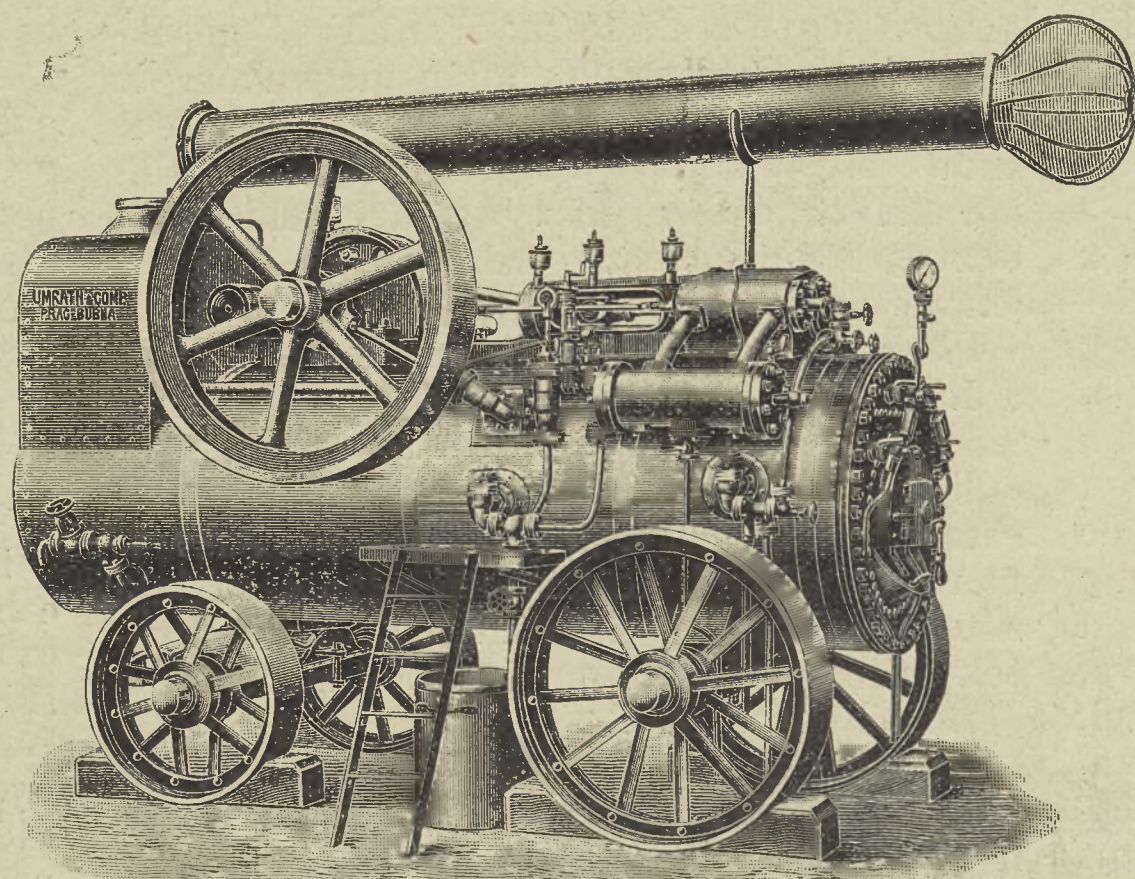
Az a 3—4 fillér különbség, a mely a mi és a francziák árai között ezek után még fennmarad, magyarázatát megleti a következőkben:

1. A külföldi műtrágyaipar *olcsó kénsavval* dolgozik. Sehol a világon nincs oly drága kénkovand, mint nálunk, és kénkovand pörkölése után visszamaradó pörkvasat külföldre kell kiszállítanunk, mert hazai vasgyáraink nincsenek feldolgozására berendezkedve. A mi gyáraink 60 fillért kapnak e pörkért, s a külföldön legalább 3 annyi, minek folytán a kénsav nálunk 60 fillérrel megrágul;

2. Fiuméba szállítva a nyers foszfát akár Floridából akár egyebünnen hozzák a viszhajó-

fuvar hiánya miatt 60 fillérrel drágább mm-ként. Fiumétól—Budapestig a II. kivételes díj-szabás 112 fillér, holott a külföldi gyárak tengerek vagy hajózható folyamok partján vannak. (Pl. a németországi gyárak átlagos fuvardija csak 60 fillér);

3. Mi 6 havi kamatmentes hitelt adunk vevőinknek, holott a külföld készpénzen ad el.

43-ik ábra. Umrath-féle szállítható forrógőzlokomobil kihuzható csöveskazánnal.

Világos tehát, hogy mi drágábban termelünk, földrajzi helyzetünk előnytelensége miatt. És ez magyarázza meg a 3—4 fillérnyi különbséget a magyar és francia árak között.

Többet minek mondjak? Az általam felhozott hiteles adatok azt tanúsítják, hogy szövetkezetünk egy jottával sem lépte át a szolidság határait, és hogy az Országos Magyar Gazdasági Egye-

gazdaközönséget is meggyőztem arról, hogy szövetkezetünk szolid intézmény, a mely a gazdák javára szolgál. Javára, mert fursán nézne ki gazdáink helyzete, ha mi nem léteznénk és a kapzsi külfölddel kellene üzleteiket lebonyolítani.

Végső konkluziom ez: *a gazdasági termé-nyek ára most oly magas, hogy vétek lenne gazdáinknak nem követni el mindent arra nézve, hogy terméseiket növeljék.* Hogy a műtrágyák erre a célra mennyire képesek, arra nézve ezer meg ezer tapasztalat áll rendelkezésünkre. Fogjunk tehát kezdet arra, hogy gazdáinkat a termelések fokozására ösztönözzük. Ezzel jó szolgálatot teszünk hazánknak.*

Benes József.

Umrath-féle forrógőzlokomobilok.

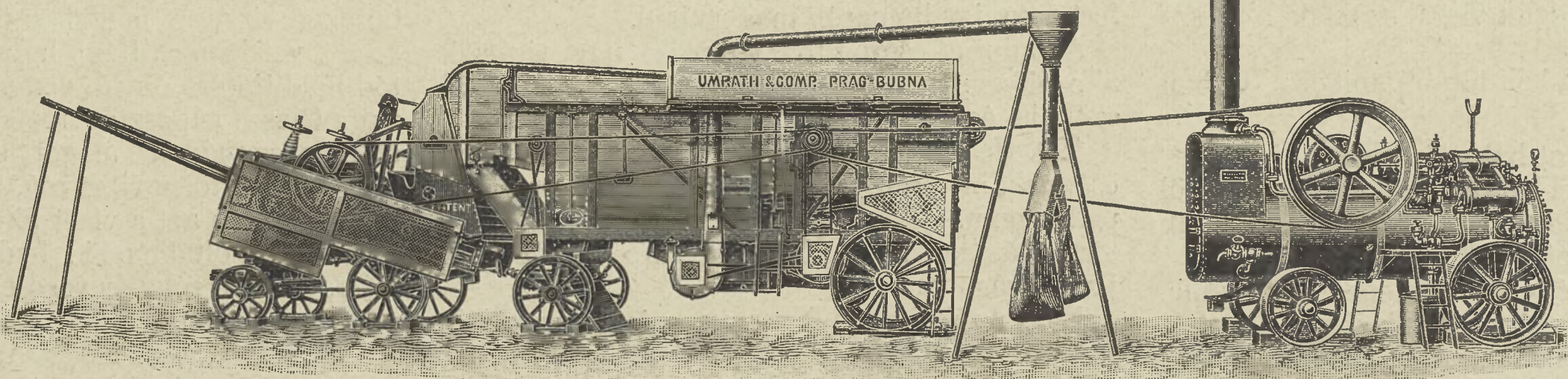
Az Umrath és Társa cég (Budapest V., Váci-körút 60. sz.) legújabb árjegyzékében olvassuk, hogy ezen cég immár mezőgazdasági célokra is épít szállítható forrógőzlokomobilokat, melyek a modern technikai tökéletesítések jegyében mozognak. Nevezett cég már hosszabb idő óta gyárt forrógőzlokomobilokat, különféle nagyságban egész 200 lóerőig ipari célokra és vállalkozását siker is koronázza, mert manapság az iparban már a forrógőzű lokomobiloc dominálnak, mivelhogy jelen-

tekeny tüzelőanyag megtakarítás érhető el velük. Ezen gépszerkezet használat a mezőgazdaságban bizonyára örömmel üdvözölhető.

T. olvasóinkkal az alábbiakban ismertetjük ezen forrógőzlokomobilok szerkezetét.

A gőzhenger a magasan (300°-ig) túlhevített gőz követelményeinek megfelelően van készítve. A vezénymű egy expanziós vezénymű

és egy szabadalmazott tengelyszabályozóval láttatott el. Ez egy teljesen tehermentesített dugattyú-tolat-tyura hat. A hajtótengely egy darab aczél-tömbből kovacsoltatott, melynek könyöke fűrészszel van kivágva; e kivágás tehát éles sarokkal bir és a forgattyu nincsen hajlítva. A hajtótengelynek

44-ik ábra. Umrath-féle gőzcséplőkészlet forrógőz lokomobillal.

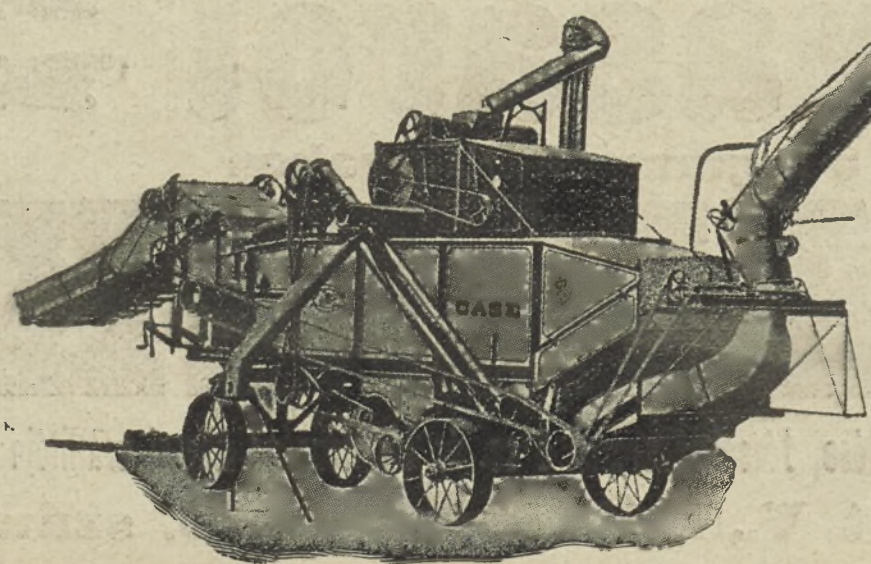
ület reputációján a legkisebb csorba sem esett, midőn szövetkezetünk felügyeletének gyakorlatát elvállalta.

A hazai műtrágyagyárak örülnek ha élnek. Csak valamire való polgári osztalékról — fájdalom — szó sincs.

Férfiisan álljuk tehát a támadásokat, a melyek alapja lehetett a legjobb intentió, de a melyekhez hiányzott a viszonyok helyes ismerete. Most midőn a fölvilágosításokat megadtam, reményelem, hogy nem csak a cikkiró urakat, de a

* Benes József vezérigazgató ur ezen utóbbi kívánságaitól mi sem idegenkedünk. Nem is idegenkedtünk soha, hiszen lapunk szakadatlanul szolgált fölvilágosításokkal a műtrágyák okszerű használatára illetőleg. A műtrágyaipar helyzetéről festett képe meggyőzött bennünket arról, hogy a szövetkezet vagy kartell nem élt vissza helyzetével. Ezt a hiteles könyvkivonatok betekintése után is konstatáltuk. Így állván az ügy, támadásainkat nincs okunk tovább is folytatni és reméljük, hogy erre a jövőben sem lesz ok. A meddig a műtrágya szövetkezet a bölcs mérséklet határai között fog mozogni a műtrágyázás ügyének mi nem leszünk kerékkötői. Szerk.

Kezeléséhez **csak 6—8 munkás** szükséges.

A „CASE” automatikus aczélcseplő

BANKÓPRÉS,

mely törvény által megengedett módon

PÉNZT GYÁRT ÖNNEK,

mert **40—50** napi cséplés alatt csak munkabérben **1000—1500 K-át** megtakarít.

Vezérképviselő: **HAHN ARTHUR, BUDAPEST**

VIII., Üllői-ut 52/b.

ezen előállítás módjánál az egyes anyagsejtek nem lesznek részben kihúzásra, részben megtörésre igénybe véve.

A forgattyucsapnak önműködő gyűrűskénese van; mindkét széles hajtótengely-csapágy ugyancsak gyűrűskénessel készült és egy a kazánra szegecselt széles csapágykádra van szerelve. A henger olajozásáról egy önműködőleg meghajtott olajprés gondoskodik.

Azonkívül valamennyi olajozókészülék úgy készült hogy az olajozásnál az üzemet nem kell megszakítani. A tápvíz egy zárt csőelőmelegítő által, oly módon melegítették elő, hogy a kipuffogó gőz nem keveredhet össze a tápvízzel s így csak tiszta, olajat nem tartalmazó víz nyomatik a kazánba. A tápszivattyun kívül egy gőzsugár-szivattyu (injector) lett alkalmazva.

A kazán, tekintettel arra, hogy az egész lokomobil a legjobb, tehát drágább kivitelű, kihúzható csöveskazánnak van konstruálva az egész csőrendszer kihúzása által könnyen és tökéletesen tisztogatható. A tulhevitő, a kazáncsővekszábadon hozzáférhetőnek hagyja úgy hogy az utóbbiak egy csőtisztítóval bármikor kitisztíthatók. Más szerkezeteknél, melyeknél a tulhevitő a kazáncsövek előtt helyeztetett el, a csövek tisztogatása csakis teljes gőzsugárral üzemenben és elégtelen mérvben eszközölhető. Kizárt bárminemű üzemzavar magán a tulhevitőn.

Ezen forrógőzlokomobilok körülbelül 40%-al kevesebb szenet és vizet fogyasztanak, mint a közönséges, ugyanolyan állapotban levő telített gőzü lokomobilok. Az önműködő expanziós vezénymű folytán a gép járása is sokkal egyenletesebb. Miután a kazánnak jóval kevesebb vizet kell gőzzé fejlesztenie és azonkívül még egy zárt csöves előmelegítővel is ellátott és mint kihúzható csöveskazán-szerkezetre készült: ezen forrógőzlokomobilok tartóssága legalább is kétszer oly hosszú, mint a közönséges gőzmozdonyoké.

A 44-ik ábra egy gőzséplőkészletet mutat be, mely áll egy forrógőzlokomobilból, gőzséplőgépéből, Cyklon polyva-fuvóból és polyvazsákolóból, szabadalmazott törekelevátorból és bálaemelővel ellátott sima szalma-sajtóból.

A Planet-féle szőlőkapálók.

A Clayton és Shuttleworth-féle szőlőkapáló gépek sok elismeréssel találkoznak. A szlavoniai Turkovics-féle szőlő és gyümölcsbirtokon Kutjevóban nagyban használják. Képünk ökröfogattra alkalmazott Planet-mivelést ábrázol. A szőlőkapák alkalmazásánál első követelmény a kellő távolság. 120 centiméter sortáv a praktikus minimumnak tekinthető. Második feltétel a szelid hajtás, mert kissé meredek szőlőkben nincs értelmük. Kézzel azért kell utánsegíteni, de ez csak 1/4 része az összes kézi kapás igénynek. A bortermeles üzemköltségének leszállítására a fogatos eszközök sokban járulhatnak hozzá.

A chilisalétrom befolyása az árpa minőségére.

Hosszu időn keresztül az a felfogás uralkodott, hogy a sörárpát nem szabad friss istállótrágyába vetni, nem szabad alája nitrogént tartalmazó műtrágyát adni, mert ezáltal a minőségét rontjuk, a gyenge minőségű árpa pedig a sörgyártásnál nem használható fel. E körülmény arra ösztönözte a gazdákat, hogy a sörárpát lehetőleg pár évvel az istállótrágyázás után vessék, a műtrágyát használó gazdák pedig csak foszfor- és káliumtrágyákat alkalmaztak. Azonban ily viszonyok mellett az árpa nem adott elég nagy termést, nem volt eléggé jövedelmező. Ennek egyszerű magyarázata abban rejlik, hogy minden növény fejlődéséhez, az összes növényi tápláló anyagra szükség van, mert a növény a legkisebb mennyiségben jelenlévő tápanyaghoz méri a többi tápláló-

45-ik Planet-féle szőlőkapáló eke működésben.

anyagból való szükségletét. Hiába adunk tehát phosphorsav-trágyát a talajnak, ha az nitrogénben szűkölködik, a terméstöbblet, ha egyáltalában lesz is, nem fogja megtéríteni a trágyázás költségeit.

Azonban a nitrogéntrágyázásnál mégis körültekintéssel kell eljárni. A takarmányárpát, ha elég erős szalmájú és nem kell tartani a megdüléstől, akár istálló-trágyába is vethetjük. Adhatunk alá annyi chilisalétromot, vagy kénsavas ammoniákat, amennyit csak terméstöbblettel meghálál. A sörárpánál ma is szabályul állíthatjuk fel, hogy istálló-trágyába vetni nem szabad, továbbá organikus nitrogéntrágyákat sem használhatunk, mert ezek tényleg káros hatással vannak a minőségére, különösen emelik a protein tartalmát.

A chilisalétrom használatáról a régebben uralkodott vélemény ma már megváltozott. A nagyszámban végzett kísérletekből az tűnt ki, hogy a chilisalétrom csak akkor káros az árpa minőségére, ha a phosphorsav és kálihoz viszonyítva tulsúlyban van, ellenkező

esetben a chilisalétrom a minőség rontása nélkül fokozhatja a termést.

Az országos m. kir. növénytermelési kísérleti állomás több éven keresztül végzett erre vonatkozó kísérleteket, melyek már — az 1908. évi kísérletet kivéve — ismertettek. Az 1905—1907. évi kísérletek szerint a chilisalétrom lényegesen tudja fokozni a termést és a jövedelmet, természetesen nem mindenütt. Azt a gazdák kísérlet útján állapíthatják meg, hogy gazdaságukban jövedelmező-e a chilisalétrom alkalmazása. A három évi kísérlet szerint: »az árpa minőségét soványabb talajon a mérsékelt mennyiségű chilisalétrom-trágyázás nem rontja... A káli-trágyának proteincsökkentő hatása nem volt, a superphosphát azonban chilisalétrommal együtt alkalmazva, sok helyen csökkentette az árpa proteintartalmát.«* Már pedig a sörárpánál épen a proteintartalom a fő-tényező, — habár az újabb vizsgálatok szerint, a 16% proteint tartalmazó árpa is jól felhasználható a sörgyártásnál,** — a sörgyárosok csakis a proteintartalmát vásárolják, különösen a délnémetországi gyárak fektetnek nagy súlyt az árpa proteintartalmára, tehát épen azok, a melyek a magyarországi sörárpának ugyszólván egyedüli külföldi vásárlói, már pedig a termelőknek a vevőkhöz kell igazodniok.

Az országos m. kir. növénytermelési kísérleti állomás 1908-ban 63 helyen állított be árpa-műtrágyázási kísérletet, melynek tervezete a következő volt: 1 parcella (1600 négyszögöl) trágyázatlan, 2 parcella (1600 négyszögöl) 150 kg. superphosphat, 3 parcella (1600 négyszögöl) 150 kg. superfosfat és 50 kg. chilisalétrom. A kísérlet szerint úgy a superphosphat, mint a superphosphat és chilisalétrom is növelte a termést, de az ország nagy részében uralkodott abnormis időjárás miatt, a terméstöbblet csak egyes kísérleteknél volt akkora, hogy megtérült vele a trágyázási költség, sőt jövedelmet is adott.

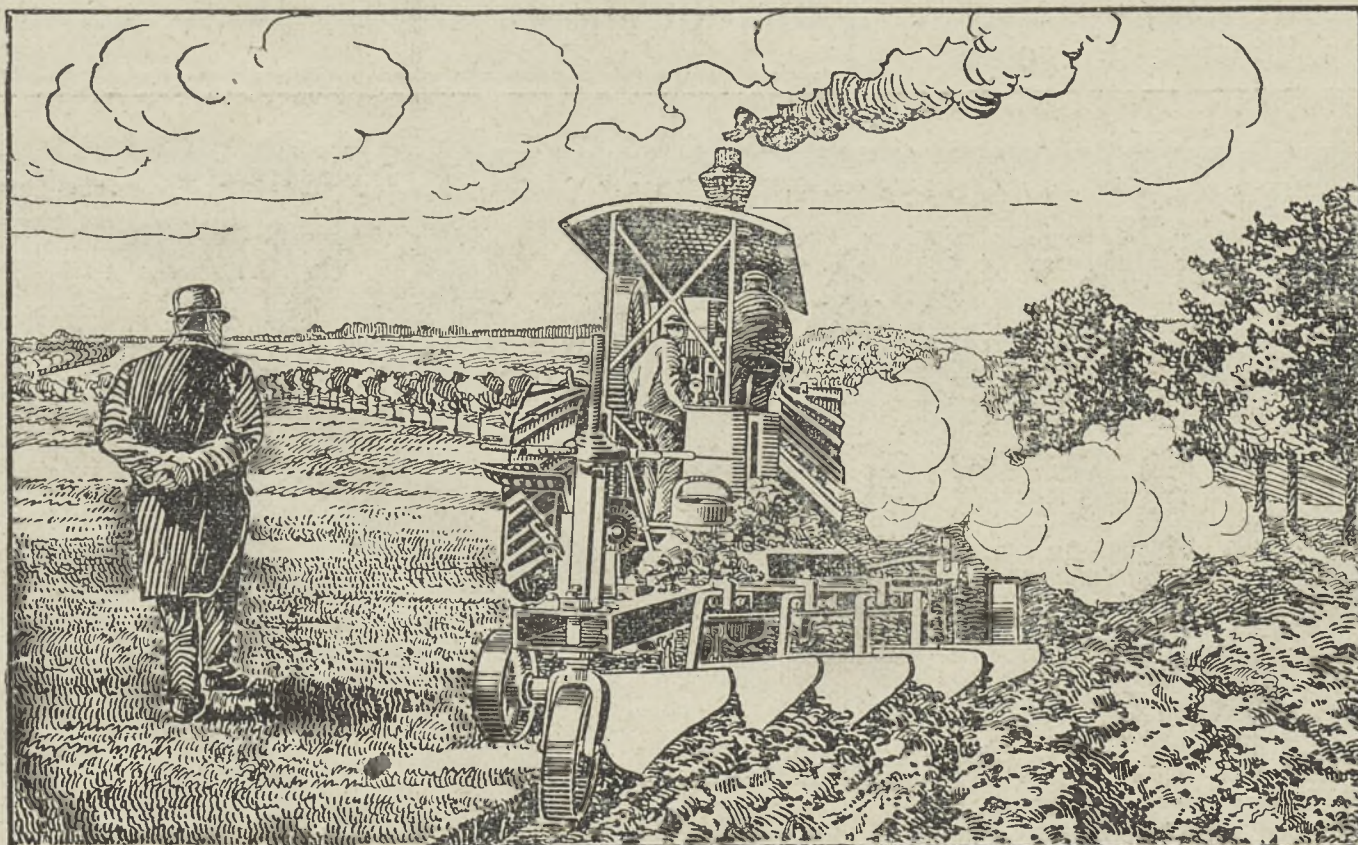
A minőségi vizsgálat céljaira 36 kísérletező küldött be mind a három parcelláról árpamintát. E minták megvizsgáltattak hektoliter és absolut súlyra, továbbá lisztesség és proteintartalomra.

A vizsgálati adatok szerint a superphosphát és chilisalétrom alkalmazása a minőségre nem volt káros hatással ez évben sem. A 36 minta átlaga a következő volt:

	Trágyázatlan	Szuperfoszfat	Szuperfoszfat és Chilis.
Hektoliter súly kg.	66.81	67.14	67.41
Absolut « gr.	38.00	37.89	38.12
Lisztesség %	65.60	64.84	66.00
Proteintartalom %	12.55	12.63	12.75

Amint látjuk, a chilisalétrom a proteintartalmat kivéve, javította az árpa minőségét.

* »Kísérletügyi Közlemények 1908-ik évfolyam, 2. füzet.
** »Wochenschrift für Brauerei«, 1909-ik évfolyam, 7. füzet.

Szántógépünk a jedlinai (Csehország) uradalomban.

Hazánkban és Ausztriában mindenféle talaj- és terepviszonyok között sokszorosan kipróbált

MAGÁNJÁRÓ GŐZEKE

(Egy ölet fogó 7 vasu ekével.)

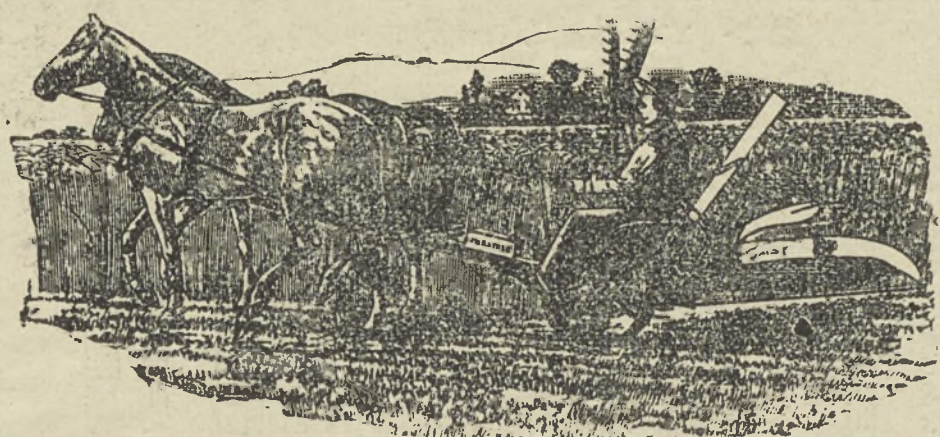
Egyedüli gyártója:

Első Magyar Gazdasági Gépgyár R. T.
Budapest, VI., Váci-ut 19. szám.

☛ Csekély befektetés. Olcsó üzem. ☛
☛ Tökéletes munka. ☛

Referenciákkal kívánatra készséggel szolgálunk.

! Utólérhetetlen teljesítésben és könnyű járásban!

Uj gabona-
aratógép
„Handy“

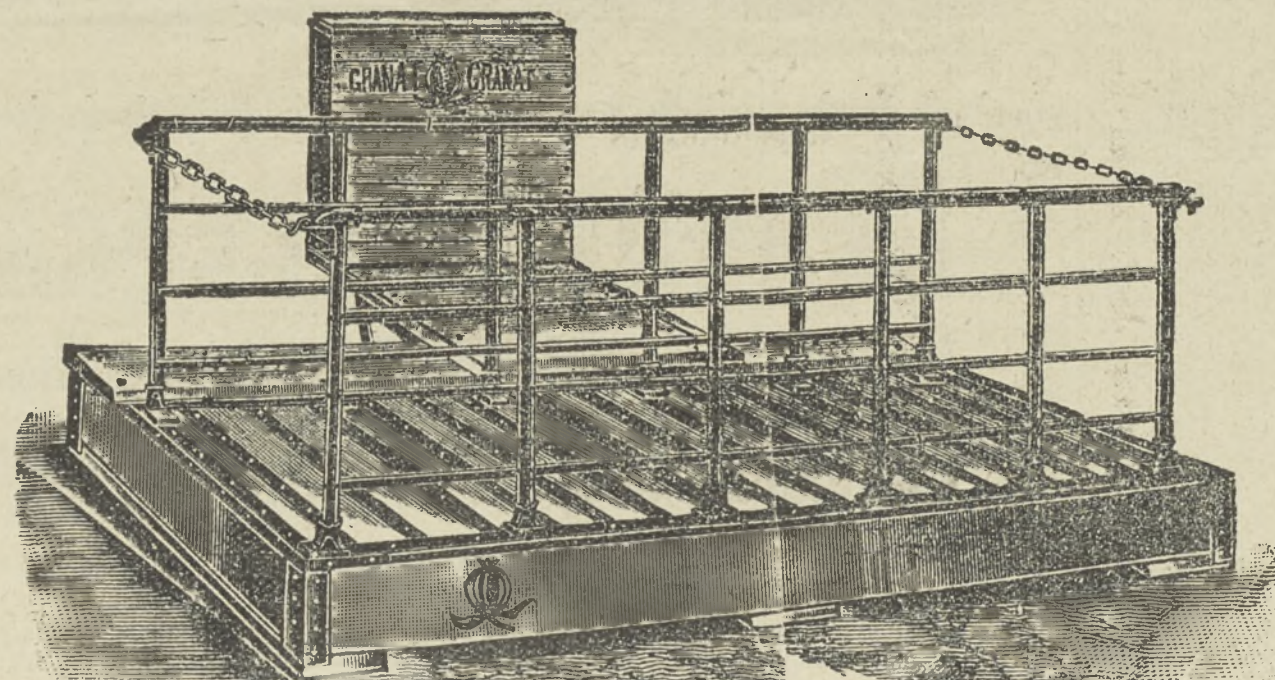
Szénaforgatók — Lógereblyék

Uj fúkaszaló „Darling“ kedvence minden tulajdonosának, szolidabb az amerikai gyártmányoknál. ▽

UMRATH ÉS TSA BUDAPEST, V. KER., Váci-körút 60. szám.

Gőzeséplőkészletek 12 . P-ig. — Ipari mozgonyok 200 HP-ig.

„GRANAT“ MÉRLEGGYÁR ZWARG ÉS RINGEISEN TESTVÉREK BUDAPESTEN.

Ajánlják mérleggyártmányaikat és pedig: egyensúly-, tízedes-, százados-élőállat- és hidmérlegeiket a legmegbízhatóbb és legolcsóbb kivitelben. — Gyár: III. ker., Szépvölgy-utca 8. sz. Raktár: RINGEISEN TESTVÉREK V. ker., Hold-utca 21. sz.

Szőlőoltványok!

A mellékelt rajzon látható oltvány egy kétéves, u. n. „dugvány“ zöldoltvány. Franciaországban kizárólag csak ezekkel pótolják a hiányokat és táblás ültetésekhez is csak ilyeneket használnak. Ennek felső része erőteljes, egy éves sima, alsó része pedig kétéves, izmos gyökerekkel. Ez a legtükrösebb oltvány a hiányok pótlására és táblás ültetésekhez az egész világon. Minden tö kivétel nélkül megfakad s oly erősen fejlődik, hogy a második évben már termést hoz.

Szőlőlugasokhoz

a melyekből egy-egy tő 200–300 fűrtöt terem éventént, szintén ilyenekből szállítok nagyobb részt. Készlet portális alanyon **százhuszezer**. Ezenkívül **gyökéres fásoltvány** kétszázötvenezer 35 legkiválóbb bor és csemege-fajokban, tökéletes forradású, dus gyökertű válogatott szép példányok

Élősövénynek Gleditschia-csemetők, hegyközségek, temetők stb. stb. A legolcsóbban egyszer és mindenkorra, kulcsal zárhatóan csakis ezzel keríthetők körül. Óriás tövisseivel ember és bármilyen állatnak teljesen ellentáll.

Képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küldök bárkinek, ki címét tudatja, magyar, német, horvát, szerb és román nyelven, (ezen nyelveken levelek is) 40 a szöveg közé nyomott szép képpel. Ezen katalógust meghozatni igen melegen ajánlom még azoknak is, kik rendelni nem akarnak, mert mindenkit érdeklő igen hasznos tartalommal bír.

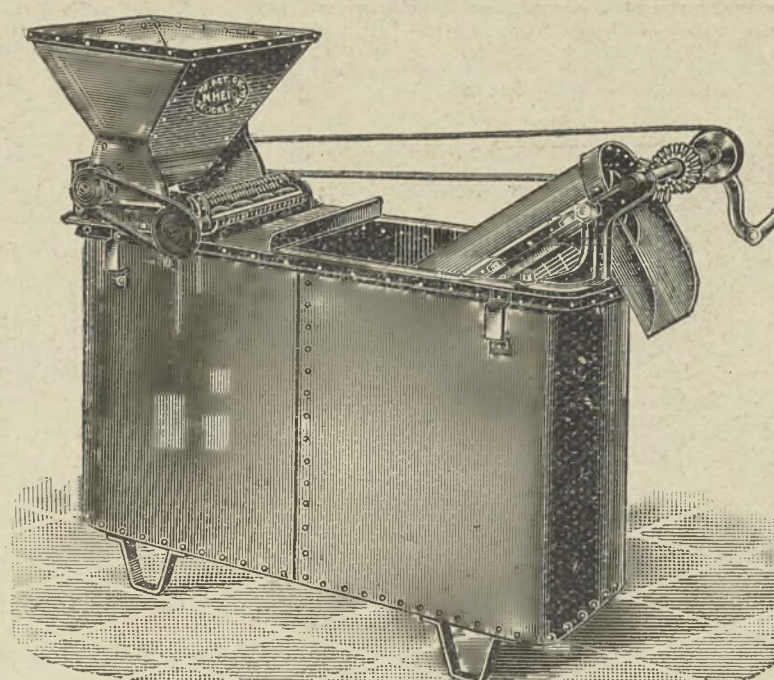

Nagy Gábor Nagykágya, posta és távirda Kóty.

Vetőmag-csávázó és üszögös magot kiválasztó gép.

A vetőmag üszögspiráinak

ártalmatlanná tétele és kiválasztása az üszögös magvaknak.

Könnyen kezelhető! Nagy munkaeredmény! 100 kg gabona csávázásának költsége csak 7 1/2 fillér.

MASCHINENFABRIK AKT.-GES. N. HEID, STOCKERAU BEI WIEN

10 LÉGKÖRNYOMÁSÚ

legujabb szerkezetű

az elavult gyártmányokkal szemben

teteszes tüzelőanyagot takarítanak meg.

Tulszárnyalnak minden más gyártmányt.

Elavult gépszerkezetek kicserélése ajánlatos, az olcsóbb üzemköltség lényeges megtakarítást jelent.

Nagy munkaképesség

Gazdaságos üzem

Vaskeretű gőzcséplőgépek 1908/09. évi szerkezet.

Benzinmotorok, utimozdonyok, ipari czélokra szolgáló lokomobilok tüllehitővel, kazalozógépek, aratógépek, losonczyi vetőgépek, resiczai aczélekék, Kalmár-féle rosták, teljes malomberendezések stb.

Kivánatra szivesen küldünk árjegyzéket és költségvetést.

A M. Kir. Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége,

BUDAPEST, V., Váci-körút 32. szám.

Polgár Sándor
m. kir. szabad. nyert orvosi mű- és kőtszerész
BUDAPEST,
VII., Erzsébet-körút 50. sz.
Legelőnyösebben beszerezhetők orvosi, sebészeti és betegápolási eszközök, Gummiárúk, Suspensorium, Irrigátor fecskék stb. legújabb találmányu cs. és kir. szabadalmazott Polgár-féle sérvekötők, has- és köldök-kötők. — Valódi francia különlegességek (óvszerek). Részletes képe árjegyzék ingyen és bérmentve. (Fenti címre ügyelni tessék.)
Utánzás ellen védve 16302. sz. a.

Szőlővessző!

Ezerjő, gyökeres, 26 korona ezrenként
" sima, 8 " "
Pécsiszagos, gyökeres, 30 " "
" sima, 10 " "

GYULAI GAAL GASTON gazdaságában, Balaton-Boglár. — Csomagolás önköltségen. Ugyanott finom palackozott révfülöpi pecsenyeborok kaphatók. (Minta megkeresésre küldetik)

KOBLINGER GYULA
FOTODUPLIKÁCIÓ-
MŰINTÉZET.
BUDAPEST, VII.
részlet CLICHÉKET
MŰVEK
14-61. POLYORATOR, ARJEGYZÉKEN
ES HIRDETÉSEN RÉSZLETE
TERVEN
PHOTOGRAPHY AND SCENIC PHOTOGRAPHY

100 pár díszlőszerszám.

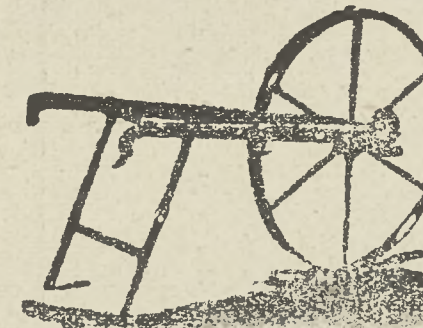

Mell- és kumet, ezüst- és aranydíszítésűek mindenféle munkaszerszámok, gazdasági pokróczok, lótarakók, régi és új eszköpenyegek halinaeszmák, zöld munkaszubbonyok, mindféle uniformisok, livrék, férfi-, női- és gyermek-nyergesek, régi és új fegyverek, kardok és puskák, tűzálló kasszák minden nagyságban, kézi vaskazetták, másoló prések, gyepelősátrak, Candage-ok és mindenféle hasonló szerszámok olcsóbban mint bárhol kaphatók.
Wien, IX., Trödlerhalle 105. — Telefon 20.745. — A küldemény utánvétellel eszközöltetik. Nem alkalmas tárgy kicseréltekik.

AGYBAVIZELÉS.
Azonnali szabadulásért jótállás. Felvilágosítás díjtalan. Kor és nem megadandó. Fényes köszönőlevelek. — Orvosilag ajánlva.
„SANITAS“ INTÉZET
VELBURG P. 115. Bayern.

PIEDLER JÁNOS
LENFONÓGYÁRA
KOMÁROM.
Vesz nyers lenkórót szál nyereshez, valamint kaszált és géppel csépeelt lenszalmattétés szerinti mennyiségben a legeredeti (pernai) orosz lenmagot.

Gyors, pontos, olcsó földmérés!

Stadel-Torkos földmérő-taliga. Világhírű szabadalom 18 államban. Kapható Stadel gépgyárában, Győrött.

Burgonyát
elad
Leo Salinger,
Breslau XIII.
Nyulszapuka magot kiváló minőségben ajánl és kívánatra szívesen küld mintát Berczeller Márton, Ipolyság.
Patent-kéveketél fazárral, a legolcsóbb és legjobb a világon. Minta ingyen küldetük. Képviselet kerestetik.
Garbenbänderfabrik
Nördlingen Bayern.

forduljon minden érdeklődő, ki sulyt fektet I. fajtisza anyagra.
NAGYENYED-re
Alsófehér m.
Gyümölcsfák
disz- és kerítésnövények stb.
Nemes szilvacsemetekben nagy készlet
Szőlőoltványok európai, amerikai sima és gyökeres vesszők.
— Árjegyzéket ingyen küld: —
FISCHER és Tarsai
faiskolák és szőlőoltványtelepek

GŐZEKÉK,
gőz uti hengerek és uti mozdonyok
cséplőgépek hajtására, az osztrák bánya- és kohóművek társaság vasműveiből.
A készülékek választását illetőleg mezőgazdasági szaktanácsal készséggel szolgálunk.
Szíves megkeresések **Zentral Direction der Oesterreichischen Berg- u. Hüttenwerks Gesellschaft, Teschen, Osztrák-Szilézia,** vagy: **az osztrák bánya- és kohászati társaság magyarországi képviselőjéhez, Mayer Pál főhercegi felügyelő, Budapest, VIII., József-utca 16-18.** kéretnek.

Kocsigyártás.
Budapesti kovács- és kocsigyártóipartestület védnöksége alatt álló
Köcsi Árucsernok Szövetkezet
BUDAPEST, VII. kerület, Rákóczi-ut 72. szám.
Magyarország legnagyobb kocsiraktára.

SZŐLŐOLTVÁNY!

Régi szőlők hiányaink pótlására 2 éves gyökerű száza	20 K
Gyökeres fásoltvány	ezre 180 K
" " szépséghibával	90 K
" " zöldoltvány	160 K
Sima	90 K
Gyökeres riparia portalis, vastag	32 K
" " 2 éves	40 K
Sima riparia portalis, vastag	18 K
" " vékony	8 K
Gyökeres hazai nemes vessző	30 K
Sima	10 K

40 legjobb fajban, teljes jótállással, azon kötelezettséggel, hogyha a küldött anyag meg nem felel, azt visszaveszem s pénztet visszaadom. — Árjegyzék ingyen. Le van benne írva a Csodaszőlő, Pozsonyi fehér, Muscat Ottonel, Csabagyöngye. — Hegyi borok eladása.
Székely I. József, Gyöngyös,
Szent Urbán templom.

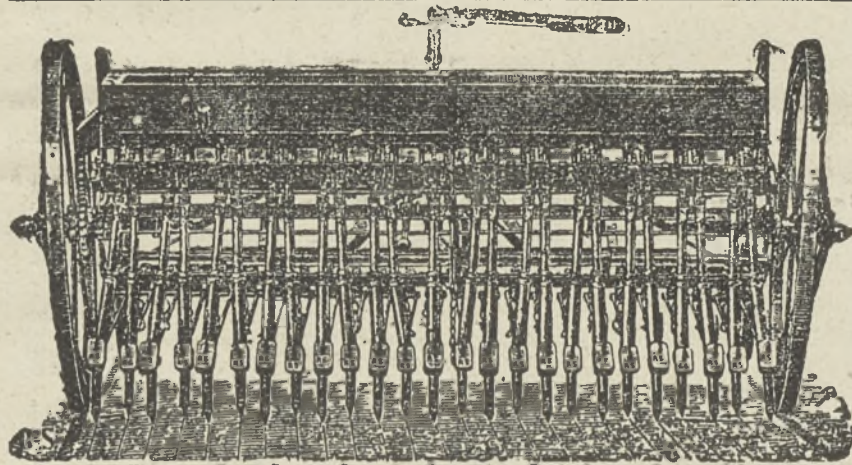
DEERE-féle amerikai tengeri vetőgép műtrágyaszóróval,
mely a tengerit önműködőleg a legpontosabban veti négyzetbe, hogy az a Hermann-féle rendszer szerint is legyen, úgy hossz-, mint keresztirányban géppel művelhető, illetve kapálható. **Tanulmányozva az amerikai efajta, ott nagyon elterjedt különféle gépeket az itt láthatót találtam a legjobbnak** és van szerencsém ezeket a tisztelt gazdaközönségnek minden tekintetben jótállás mellett ajánlani.
Ismertetéssel, ugyszintén árakkal, valamint részletes használati utasítással kívánatra készségesen szolgál
Propper Samu
mezőgazdasági gépraktár
Budapesten, V., Váczi-körút 52. sz.

Elsőrendű magyarfajú
Erdélyi jármosökrök,
ugyszintén 1 éves magyarfajú
Erdélyi
ökorborjúk
minden időben nagy választékban kaphatók
ALEXA MIKLÓS-nál
Szamosujvárt.
(Szolnok-Doboka megye.)
Luczernamag,
arankamentes, nagyszemű, tiszta, cirka 5-600 kg. á 65 frt eladó, — zsákkal együtt. — Mintával szolgál **Lázár Pál Békéscsaba' Szarvasi-ut.**

Ne vásároljon addig új vagy egyszer használt minden fajta, zsákot, ponyvát, kölcsönzsákot, kölcsönponyvát, lópoKróczot, manilla, gép kévekötő „Hungaria“ kézi favéges **NAGEL ADOLF** kévekötő zsineget, spárgát, míg árait be nem kérte. **zsák- és ponyvagár és kölcsönintézet :: BUDAPEST, V., Arany János-utca 10**

PROPPER SAMU
MEZŐGAZDASÁGI GÉPRAKTÁRA
BUDAPEST, V., VÁCZI-KÖRUT 52.

Ajánlja mérsékelt árakon a jelen időnyre SACK RUDOLF elismert kitéző gyártmányait, aczélekeit, vasboronait, könnyű és szilárd sorvetőgépeit,

szecsavágó- és répvágó-gépeit kézi, járgány- és gőzhajtásra. **Elsőrendű biztonsági járgányait.** „WESTFALIA“ műtrágyaszóró-gépeit, a jelenkor legjobb szerkezetű **takarmány pároló-készülékeit** és minden egyéb gazdasági gépeket és eszközöket. Mindenről kimerítő árjegyzék és készséges felvilágosítások.

VIZVEZETÉK ÉPÍTÉSÉT és TAKARMÁNYKAMRÁK BERENDEZÉSÉT vállalja hosszas tapasztalatok alapján **VAJDA ÖDÖN**

okl. gépészmérnök, műszaki irodája
Budapest, VIII., Sándor-utca 19.
Díjmentesen utazunk ki a helyszínére, a részletes adatok megbeszélése céljából!

1900. évi párisi világkiállításon „GRAND PRIX“.

KWIZDA-féle korneuburgi marha-táppor

Étrendi szer lovak, szarvasmarhák és juhok részére, 50 év óta a legtöbb istállóban használatban étvágytalanság, rossz emésztésnél, a tej javítására s a tejelés fokozására.

Egy doboz ára K 1.40, fél doboz 70 fillér.

Kwizda-féle

korneuburgi marhatáppor csakis ezen védjeggyel valódi.

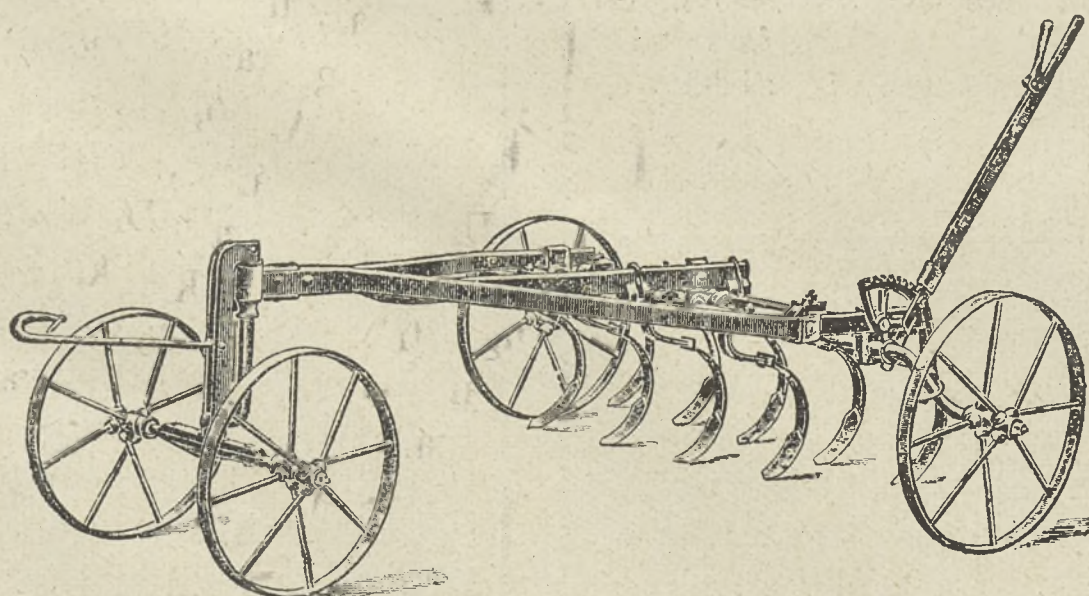

Főraktár: Török József gyógyszerész, Budapest, VI., Király-utca 12. szám. VI., Andrásy-ut 26. szám.

A jó talajelőkészítés leg-
célszerűbb eszköze a :

rugós fogu cultivator,

mely a hó által megnyomott őszi szántás fellazítására, továbbá porhanyításra, gyomirtásra kiválóan alkalmas. — Vonószükségletük csekély, munkájuk igen szapora.

Leirással és árajánlattal készséggel szolgál:

Bächer Rudolf

eke és talajmivelő eszközök gyáranak magyarországi főraktára:

Budapest, VI., Nagymező-u. 68.

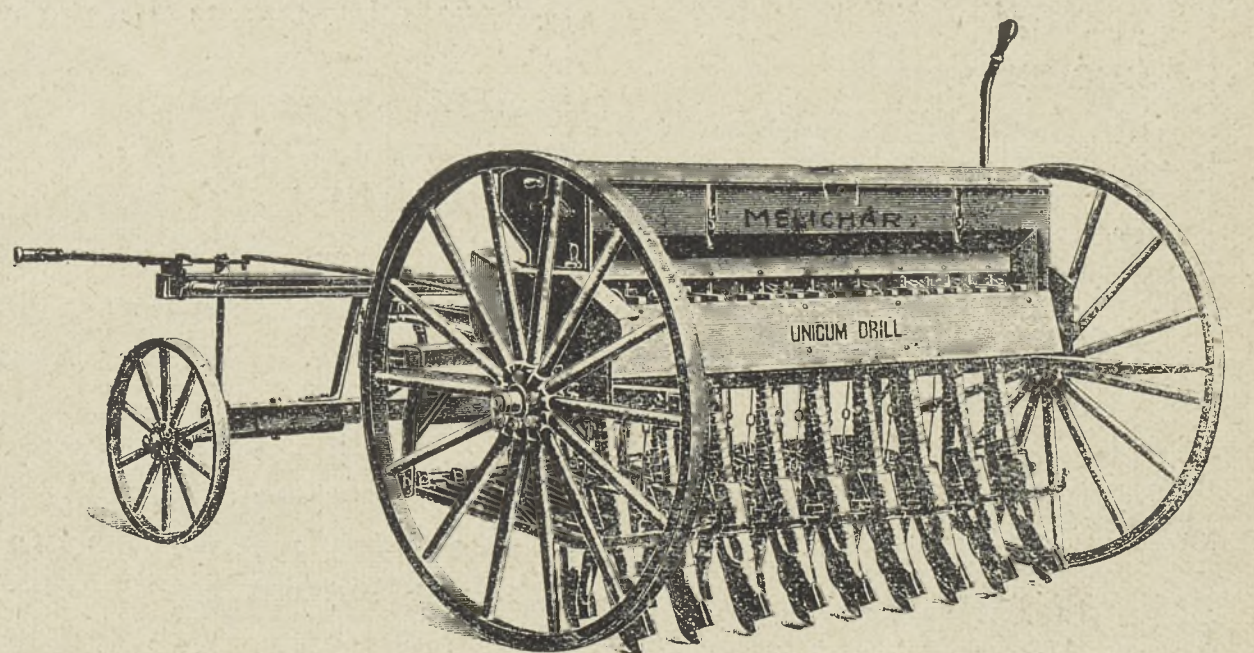
Az eredeti Melichár-féle

„UNICUM DRILL“

a gazdák legkedveltebb vetőgépe.

Egyenletes magelosztás,
egyszerű kezelés,
kevés vonóerőszükséglet és tartósság, jellemző tulajdonságai.

Óvakodjunk utánzatoktól!

Ábrás leirást és ajánlatot díjmentesen küld:

Melichár Ferencz

vetőgépgyáranak magyarországi főraktára:

Budapest, VI., Nagymező-u. 68.

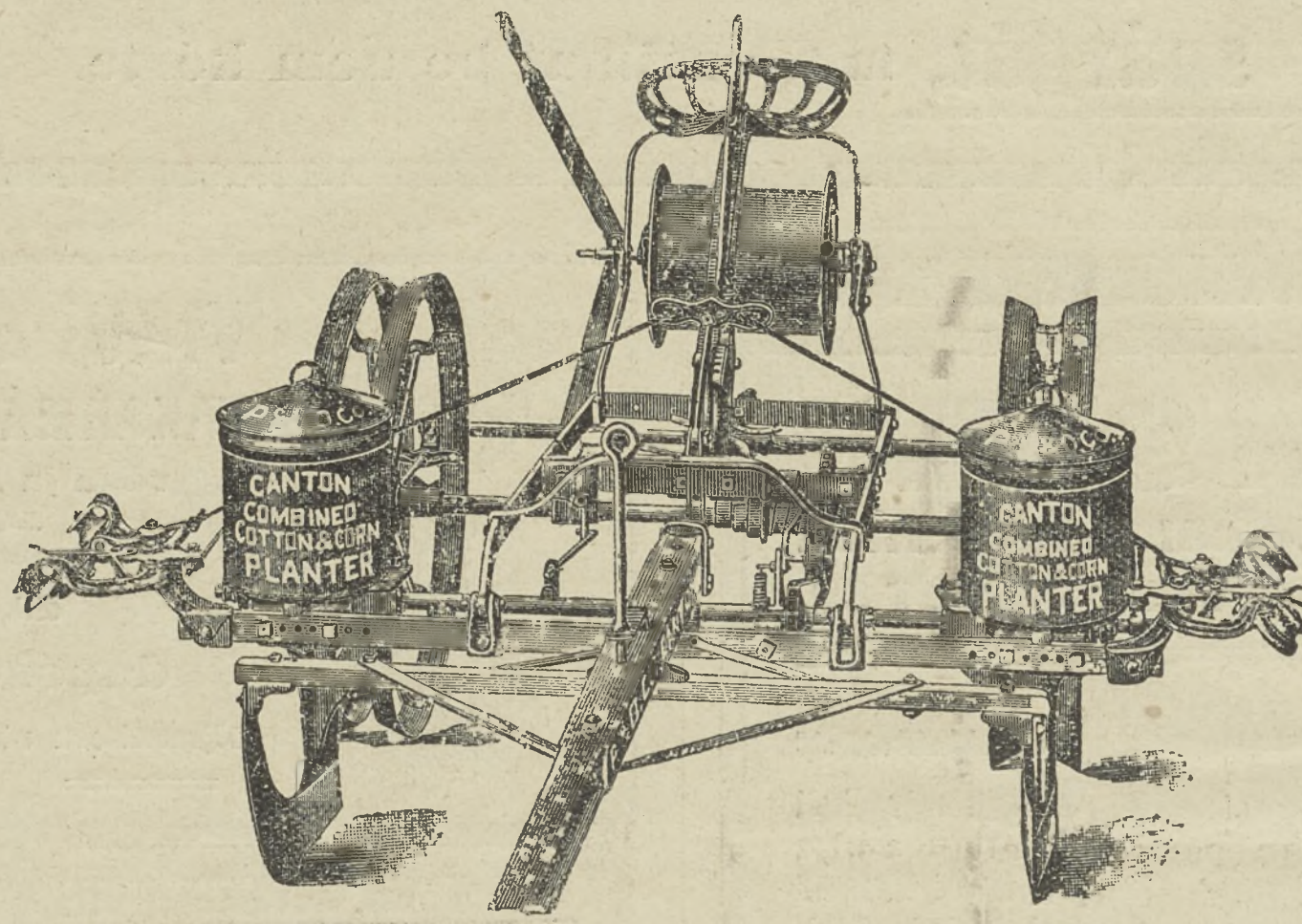
TENGERI ÜLTETÉSE NÉGYZETBEN.

„Senior“

■ automatikusan 25–28
■ –32 angol hüvelyk-
■ ben négyzetben ültet,
■ kívánság szerint 2–4
■ szemet fészkenként.

„Senior“

■ megkivánt mélységben
■ egyformán ültet, min-
■ den fészket betakar,
■ minden fészeksort két
■ oldalt meghengerel.

„SENIOR“ tengeri-ültetőgép
autom. négyzet-ültetőkészülékkel.

„Senior“

■ munkaképessége sor-
■ köz és táblahossz sze-
■ rint, napi 7–10 magyar
■ hold egy pár könnyű
■ lóval és egy kocsissal.

„Senior“

■ magyar gazdaságokban
■ 1907–08. évben körül-
■ belül **400 példány-**
■ **ban** kitűnő eredmén-
■ nyel dolgozott.

Referenciák:

Ament Antal, Elek
Andrássy Sándor gr.,
Szigetvár
Andrássy Sándor gr.,
Tiszadob
Bethlen István gr., Sám-
sond
Bezeredy Pál, Hidja-Tolna
Csekonits Endre gr.,
Zsombolya
Dréher A., Martonvásár
Dungyverszky Lázár,
Dunacséb
Eltz gróf urad., Vukovár
Frigyes Főhercegi urad.,
Főherceglak
Fürst és Weisz, Siklós
Gaál Rezső, Mozsor
Gergely Károly, Gyömrő
Hammerstein Richárd b.,
Pusztasári
Harkányi Frigyes báró,
Zsófiámajor
Hideghéty Imre, Vukovár
Huszár Károly, Lugos
Károlyi Imre gr., Mágocs
Kemény József b., Maros-
Németi
Kovácsy Miklós id., Tas-
nádszántó
Lederer Artur és Károly,
Csóka
Mahler Mihály, Pankota

Közlemények szaklapokból:

Ifj. Sporzon Pál akad. tanár „a SENIOR tengeri-ültetőgép“ című közle-
ményében, megjelent „Köztelek“ 1900. évi márcz. 21. és 28-án azt mondja:
„Amerikában már évek óta, Magyarországon még csak két éve kezdik
használni **ezt a tényleg nálunk is kitűnően bevált tengeri-ültető-**
gépet, melynek három szembeszökő előnye van:

1. Vetőmagot takarít meg. Kis bb területeken ez talán nem mondható előnynek, de annál inkább ott, hol száz holdakra megy a tengeritermesztés.
2. Munkát takarít meg a vetésnél, mert kezeléséhez csak egy ember kell. Ez már érezhető előny a mai munkáviszonyok mellett.
3. **Lehetővé teszi a tengeri keresztbe való művelését fogatos erővel.** Ez eddig a mai munkáviszonyok között jóformán fele természetesi költséget jelent.“

Gróf Teleki Arvéd:

„Legujabb hazai adatok a tengeri amerikai módon való művelésére“.

„Köztelek“ 1908. 18 ik évfolyam 22. sz.

Gróf Teleki Arvéd:

„Tengeritermelés felében vagy amerikai módon?“

„Erdélyi Gazda“ 1908. márcz. 22.

Gróf Teleki Arvéd:

„A tengeri termelése amerikai módon.“

„Gazdasági Lapok“ 1908. márcz. 29.

közleményében azt mondja:

„Megjegyzem, hogy a Hermann-féle rendszert igen előnyösen lehet ki-
bővíteni és olcsóbbá, eredményesebbé és **munkashiány esetén is kivi-**
hetővé tenni azáltal, ha a „SENIOR“ fészkebeültető, a szárlevágó
és tengeri-törő, fosztó- és szá tépőgépeket használjuk és a tépett szárat
akkorra tesszük el vermekbe, mikor arra legnagyobb szükségünk lehet.“

Báró Kemény József:

„Az amerikai csalamádéról.“

„Gazdasági Lapok“ 1909. jan. 10.

című közleményében azt mondja:

„Előnyt adok azonban a „SENIOR“-ral való ültetésnek,
mivel így a kézi munka teljesen mellőzhető, mi nagy szó a
mai világban.“

Referenciák:

Mátéffy Pál dr., Szentés
Nádossy Elek, Medinci-
Senkovac
Pannonhalmi főapátság,
Tömördpta
Podmaniczky Endre br.,
Kelebia
Piukovits József, Nagy-
fénypusztá
Rakovszky Antal, Kacsócz
Scharff Jenő, Szilasipta
Schmidt Jakab, Maros-
bogát
Schwarcz Zsigmond,
Marosillye
Strasser Izid., Máriamajor
Strasser Henrik, Innám
Stubenberg József gróf,
Székelyhid
Szászbereki urad. Szász-
berek
Szarvas Imre, Borisszállás
Szemző Gyula ifj., Sztapár
Szentegáti urad. Szentegát
Szalánczy Jenő, Ladamos
Szőregyi gazdas., Szőregy
Teleki Arvéd gr., Drassó
Tibold Sándor, Valkány
Tschida Artur, Paks
Ungar Lajos Kossuthfalva
Urbán Péter, Törökbecse
Wittmann János, Elek

Mc CORMICK Harvesting Machine Comp. Chicago, U. S. A.

Magyarországi igazgatóság és főraktár:

BUDAPEST, V. ker., Alkotmány-utca 12. szám.

53943 szám.
908.

Földhaszonbérleti hirdetés.

A magyar vallásalapnak a Borsodvármegyei Sajópetri község határában fekvő 747.744/1600 kat. holdas Jenke pusztá nevé mezőgazdasági birtokának (a különálló Telekalja kivételével) 1909. évi október hé 1-től 1921. évi szeptember hó 30-ig, vagyis 12 évre terjedő időre az alólírott minisztérium IX-ik ügyosztályában (Vadász-utca 33) az 1909. évi április hó 19-ik napján déli 1 órakor tartandó zárt ajánlatu versenytárgyalás útján fog haszonbérbe adadni, mely zárt ajánlatok nyilvános felbontásánál érdeklődők jelen lehetnek.

Az 1 K.-s bélyeges lepecsételt írásbeli ajánlatok az alólírott minisztérium segédhivatalának igazgatóságánál legkésőbb április hó 19-ének délelőtti 10 órájáig nyújtandók be. A borítékon jelzendő „Ajánlat a sajópetri bérletre”. Az ajánlatban nem a holdankénti, hanem az egész birtokra felajánlandó évi haszonbér számokkal és betűkkel irandó ki.

Az ajánlatok csak akkor tárgyalatnak, ha a kiszolgáltatott ajánlati minta perrendszerüleg két tanu előttemezésével van aláírva.

Bánatpénzül 2000—2000 kor. vagy készpénzben, vagy biztosítékképes értékpapirokban, bármelyik állami (adóhivatali) vagy a közalapítv. közp. pénztárnál teendő le és az arról szóló letéti nyugta az ajánlathoz csatolandó. Elkésve érkezett, kellőleg ki nem állított avagy fel nem szerelt ajánlatok, valamint utóajánlatok figyelembe vételre nem számíthatnak. Akik gyámhatalom vagy gondnokság alatt állanak, ugyszintén a kik az uradalommal szemben hátralekos tartozásban vannak, vagy bármi czimen perben állanak, a versenyből kizáratnak.

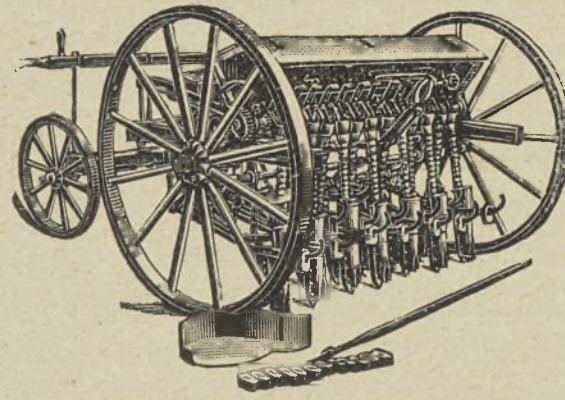
A részletes versenytárgyalási és haszonbérleti feltételek, és az ajánlati minták a minisztérium segédhivatali igazgatóságánál (Hold-utca 16.) a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Budapest, 1909. márczius hó 3.

A m. kir. vallás és közokt. miniszter.

A TAVASZI VETÉSHEZ!

A legjobb sorbavetőgépek
MAYFARTH PH. és Ta. ujonnan szerkesztett
„AGRICOLA” gépei tolókerék rendszerrel

az összes magnekem és különböző mennyiségek számára, kerek kiváltása nélkül. Hegyen és síkságon egyaránt alkalmazhatók, legkönnyebb kezelés, legnagyobb tartósság, rendkívül olcsó ár.
A legjobb szerkezeti boronákat, ekéket, hengereket, fű-lőhere és gabonakaszáló gépeket, szénforgatókat és széna-gereblyéket gyártja.

Ph. Mayfarth és Ta.

Gazdasági gépgyárak, vasöntödéek és gőzházmozok

Wien, II/1. Taborstrasse 71.

Részletes képes árjegyzékek ingyen.
Képviselek és viszontelárúsítók kerestetnek.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Budapest, VIII., Baross-utca 10. szám,

Alakult 1900.	Biztosítéki alap:	Alakult 1900.
Alapítványok a kormány hozzájárulásával . . .		1,970.340.— kor.
Tartalékok		764.760.15 „

Osszesen: 2,735.104.16 kor

1901. évi fölösleg 90.349.— kor.	1904. évi fölösleg 72.438.23 kor
1902. „ 59.782.26 „	1905. „ 61.730.60 „
1903. „ 109.331.73 „	1906. „ 39.243.65 „

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszintén az ember életére, különféle módzatok szerint.

Az üzlet-eredményben a biztosított tagok díjarányukban része stülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből ugy a tűz-, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi üzlet feleslege közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. — Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítést kaptak. — Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2—2%-os díjvisszatérítésben részesültek. — Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5—10 évre adták fel biztosításukat, 5% engedményben részesültek.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomtatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál az igazgatóság.

GANZ ÉS TÁRSA

VASÖNTŐ- ÉS GÉPGYÁR-
RÉSZVÉNYTÁRSULAT

VASUTI KOCSIGYÁRA (GŐZEKE-OSZTÁLY)

X., Kőbányai-ut 31.

BUDAPESTEN

X., Kőbányai-ut 31.

Távirati czim: „GANZCOM” BUDAPEST.

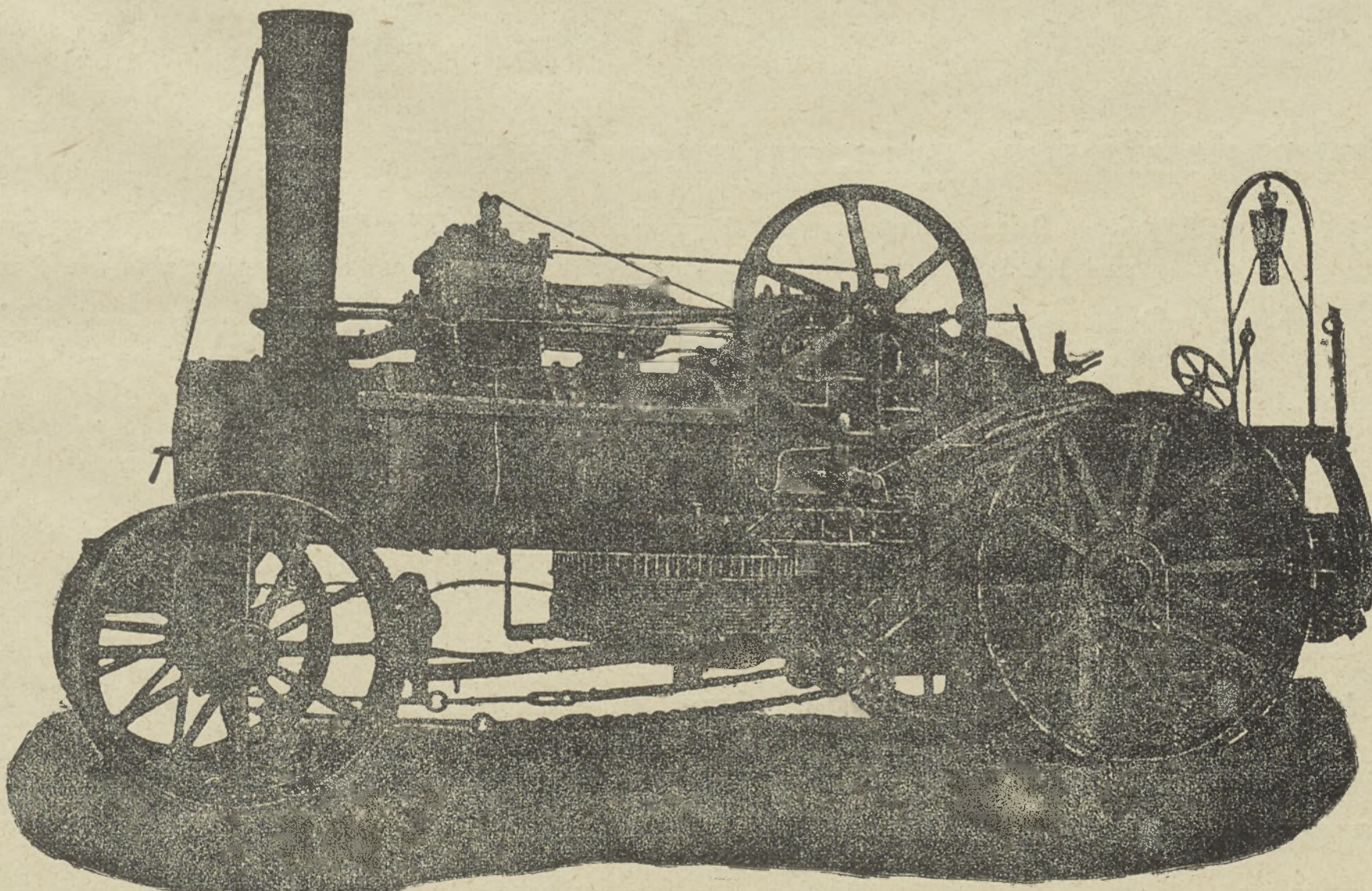
TELEFONSZÁM 74-68.

Felhívjuk az érdekelt gazdaközönség b. figyelmét legujabb szerkezetü,

kétgéprendszerü

GŐZEKÉINKRE,

melyek ugy szerkezet, anyag, munkateljesitmény, mint tüzelőanyaglogyasztás tekintetében minden külföldi gyártmányu gőzekét felülmulnak.

Hajlandók vagyunk igen előnyös feltételek mellett **bérszántással** kombinált eladásokat eszközölni. Legkedvezőbb fizetési feltételek mellett legmesszebbmenő jótállást vállalunk. Tisztelt vevőinknek **gőzekék szállítására épített 30 tonnás saját vasuti kocsijainkat** kölcsönképpen rendelkezésére bocsátjuk.

Tartalékrészeket állandóan raktáron tartunk.

A t. gazdaközönség figyelmét tartalékrészeink különösen jutányos áaira is felhívjuk.

Legtökéletesebb acetylén világító-rendszer.

Részletes árajánlattal szivesen szolgálunk.

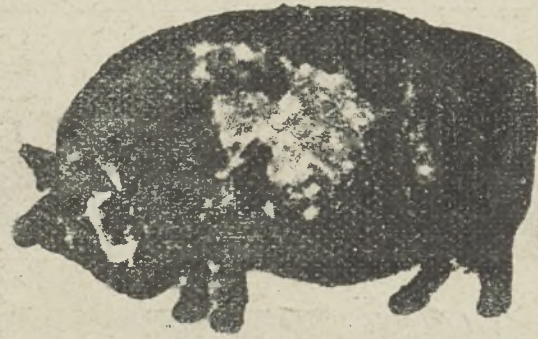
Gőzekéket
gőz-utihengereket és gőz-utimozdonyokat
legtökéletesebb szerkezettel és legolcsóbb árak mellett szállítanak
JOHN FOWLER & Co.
BUDAPEST—KELENFÖLD, vasut-állomás-szal szemben.
Közlekedés vasuton és villamos vasuton.
TELEFON: 42—50.

Nagyobb mennyiségű
lucz-, erdei, fekete- és vörös-
♦ ♦ fenyőcsemete eladó. ♦ ♦
2 éves tizezre 45 kor., 3 éves tizezre 65 kor., 4 éves lucz tizezre 80 kor. Atiskolázott luczcsemete tizezre 85 korona, vörösfenyőcsemete 2 éves tizezre 75 kor., vörösfenyőcsemete 3 éves tizezre 100 kor. A fent elsorolt fajokból fácskák is 150 cm. magasságig, parkirozásra eladók. Csomagolás és a szállítás saját költségemen történik. Árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldök. Dvorcezi **Kontsek György** földbirtokos, Abrahámfalu, utolsó posta, Tótróna, Turócz megye.

Sertés-eladások és vételek

legjobban és legpontosabban eszközöltetnek, sovány, úgy hizott állapotban **URL REZSŐ** sertésbizományosnál, Budapest, VIII., Népszínház-u. 22. (Polgári serfőzde

bérpalota). — Telefon: 97—05 Interurbán. — Felvilágosítással készséggel szolgál.

Manilla kévekötőfonal aratógépekhez

legelőnyösebben szerezhető be a

Szegedi kenderfonógyár részv.-társ.-nál Szegeden,

mely legujabb angol-amerikai gépein tisztán csak I-a manilla kenderből évente 2500 métermázsa ilyen fonalat készít. Teljes egyenletességért kg-ként, kbelül 350 méter hosszúság mellett, legnagyobb, kbelül 50 kg. hordképességért, megfelelő gombolyításért **teljes felelősséget** vállal. Ezen a külföldinél jobb fonalat mindazonáltal **bármely külföldi ajánlatnál**

100 kg.-ként 10 koronával olcsóbban

szállítjuk a gazdaközönségnek és kérjük, hogy ezen teljes felelősség mellett kbelül 10%-kal olcsóbban ajánlott **hazai** fonálnak a külföldivel szemben előnyt adjon.

☛ **Gőzeke-sodronykötelek, gazdasági kötélárúk, kenderzsákok** stb. legjobb beszerzési forrása. ☛

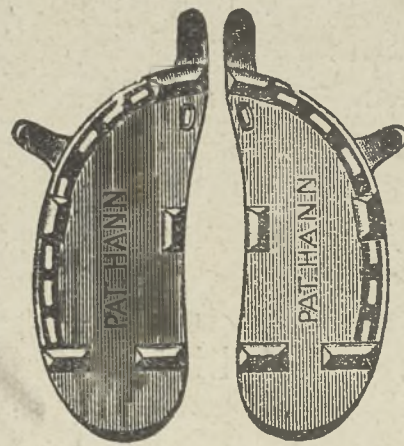
Ökörpatkók

alkalmasak, tartósak és olcsók.

.HANN' jeggyel ellátva.

Kérjen és figyeljen pontosan ezen jegyre, mert

patkóink minden tekintetben utolérhetlenek!

Rendes csülökpatkók ökrök részére. Szabadalmazott lópatkók, első díjakkal kitüntetett patkók, igás és háttas lovak részére, szakférfiak által legmelegebben ajánlva. Patkó- és csülökszegek. Sróf- és rúdvasalások, vasalási eszközök és szerszámok.

M. HANN'S SÖHNE

RAINFELD a/d. Gölsen N.-Ö.

Lyukfuro v. srófkészülékes hordódugólemezek cégnyomattal vagy anélkül, szállításra és beraktározásra szánt hordókhoz minden nagyságban és mennyiségben.

Minták és árjegyzékek ingyen!

VILÁGREKORD!

A világon a legelső szabadalmazott

Forrógőzeke

== 300 fokot meghaladó gőztulhevítéssel. ==

Évek óta bevált Schmidt Vilmos mérnökdoktor szabad. füsteső-tulhevítőjével. — **Gőzekékre egyedül jogosított gyártója Kemna J. gőzekegyára.** Egyetlen gőztulhevítő, melyről a gőzekegyártásban egyszerűségénél és szoliditásánál fogva — a gép súlyának emelkedése nélkül — egyáltalán szó lehet.

50⁰o-kal nagyobb munkateljesítés, 30⁰o szén- és 40⁰o vizmegtakarítás mellett.

3400-nál több dr. Schmidt-féle szabadalmazott gőztulhevítő van üzemben vasuti mozdonyokon.

Kétegyprendszer, sodronykötéltávitel. — Ugy nedves, mint egészen száraz esztendőkkben egyedül biztos munkateljesítés.

Szakprofesszorok által szántóföldeken végzett kísérletek eredményéről értesítéssel, kimerítő felvilágosítással, prospektusokkal és költségvetéssel érdeklődőknek díjmentesen, készséggel szolgál:

KEMNA J. gőzekegyára magyarországi igazgatósága

Interurban telefon 91—21.

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 8.

Sürgőnyezim: Kemna Budapest.